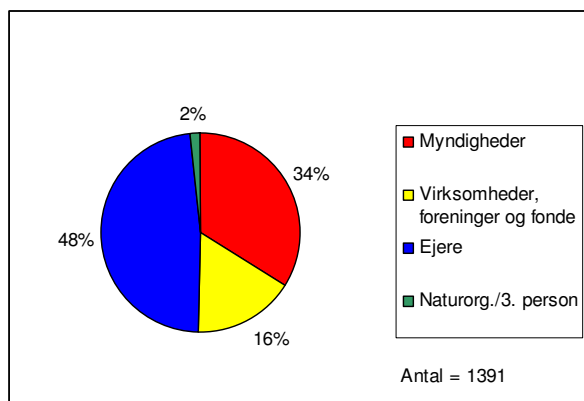
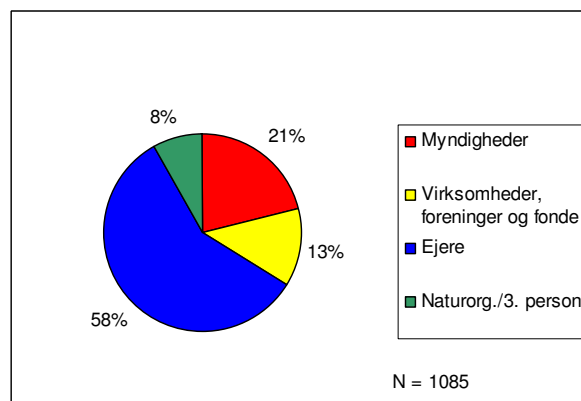

Analyse af afgørelsespraksis for alle § 3-sager, regional og lokal fordeling af sager mv.

Registrerede sager

Figur 1a Samlede ansøgte sager om tilstandsændringer og tilsyn fordelt på ansøger i 2006.

Figur 1b Samlede ansøgte sager om tilstandsændringer og tilsyn fordelt på ansøger i 2008.

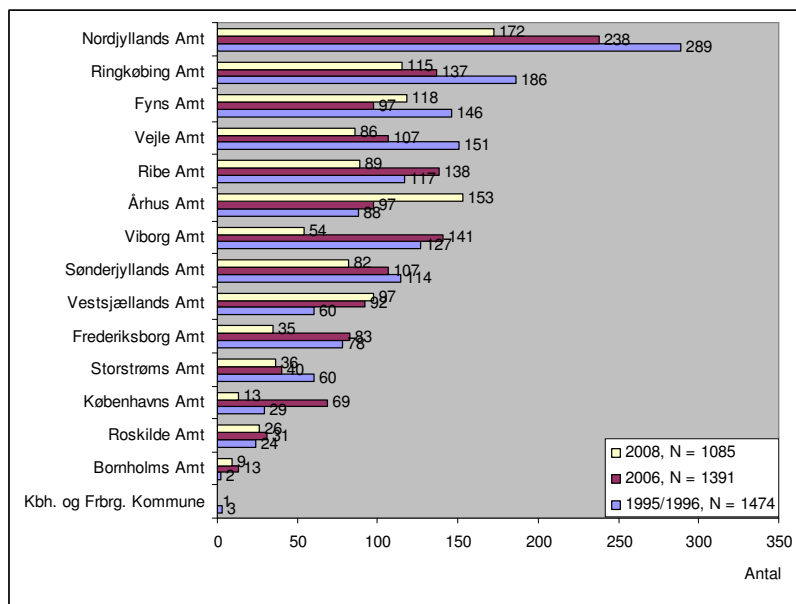
Fra 1995/1996 og frem til 2008 er sket et fald i antallet af behandlede sager, fra 1474 sager i 1995/1996 til 1391 sager i 2006 og 1085 sager i 2008. Fra 1995/1996 til 2006 faldt antallet af behandlede sager med ca. 6 %, mens faldet i antallet af behandlede sager fra 2006 til 2008 er ca. 22 %.

I undersøgelsen fra 1995/1996 blev det anført, at det var ventet, at antallet af sager med lovudvidelsen i 1992 ville stige. I begyndelsen af 1995/1996 og i 2006 behandles der flere § 3-sager sammenlignet med 1992, mens der i 2008 behandles der færre sager sammenlignet med 1992.

Det er vanskeligt at vurdere årsagen til udviklingen i antallet af sager.

Fordelingen af ansøgere viser, at der sker en stigning i antallet af ansøgere fra naturorganisationer/3. person fra 2006 til 2008. Den væsentligste årsag til dette er, at lodsejere, især ejere og virksomheder, foreninger og fonde, i større omfang end tidligere lader specialiserede naturkonsulentfirmaer uarbejde ansøgningerne. En årsag til dette kan være, at flere lodsejere har fået udarbejdet naturplaner af naturkonsulentfirmaer på deres arealer og i forlængelse heraf har ønsket at igangsætte initiativer med udgangspunkt i disse planer. Det er derfor nærliggende at konkludere, at lodsejerne har benyttet naturkonsulentfirmaer til også at udarbejde ansøgningen til kommunen om tilstandsændringer.

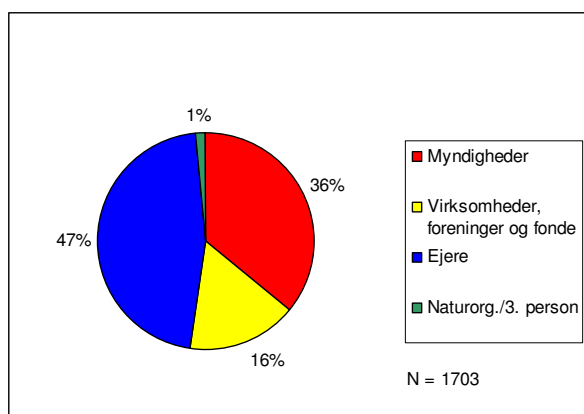
Antal sager fordelt på amterne

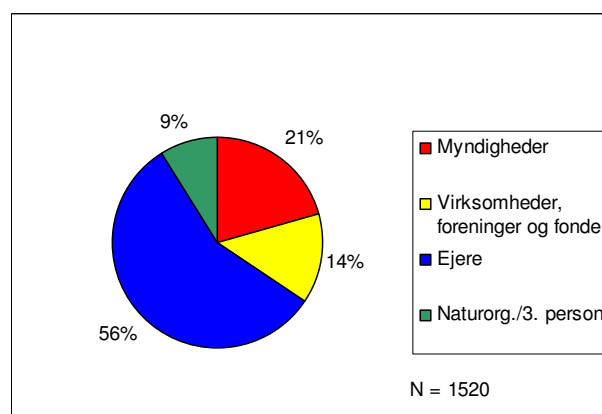
Figur 2 Fordelingen af § 3-sager imellem amterne for 1995/1996, 2006 og 2008. I 2008 er det anførte sagsantal for det enkelte amt et resultat af en sammenlægning af sagsantallet i de kommuner, som amtet er blevet opdelt i efter kommunalreformen. Hvis en nuværende kommune har været delt i to eller flere amter, er kommunens sagsantal blevet tildelt det amt, der havde det største arealmæssige overlap med den nuværende kommune.

Ændringer i sagsantallet imellem amterne for 1995/1996, 2006 og 2008 ses i figur 2. I de fleste amter falder sagsantallet, dog stiger antallet af sager i Århus Amt og Vestsjællands Amt.

Tilsynssager og ansøgninger om tilstandsændringer

Figur 3a Samlede ansøgte tilstandsændringer og tilsyn fordelt på ansøger i 2006.

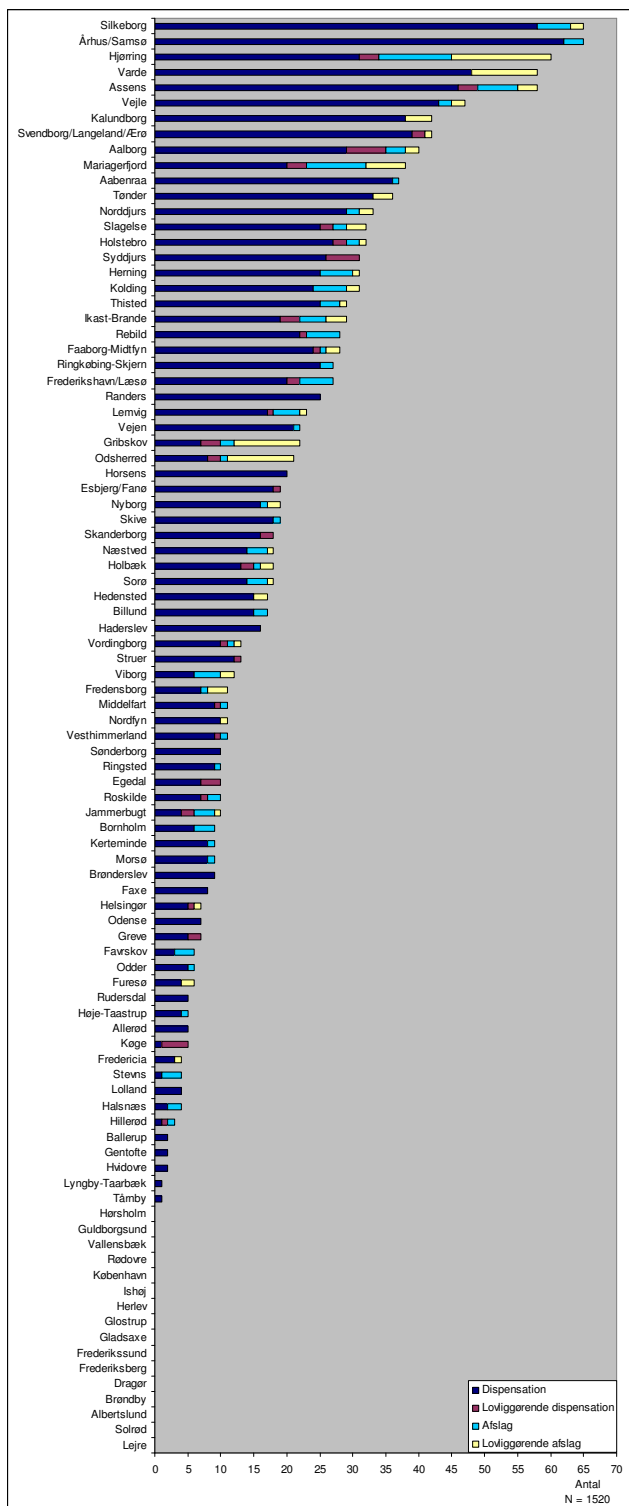
Figur 3b Samlede ansøgte tilstandsændringer og tilsyn fordelt på ansøger i 2008.

I 2006 og i 2008 er der udover antallet af sager også registreret for antallet af ønskede tilstandsændringer. Årsagen er, at en sag godt kan indeholde mere end én tilstandsændring. Overordnet er der sket et fald i antallet af ansøgte tilstandsændringer på ca. 11 % fra 1703 tilstandsændringer i 2006 til 1520 tilstandsændringer i 2008. Det procentvise fald i antal tilstandsændringer er mindre end faldet i antal sager. Det betyder, at der har været en stigning i antallet af tilstandsændringer pr. sag fra ca. 1,22 tilstandsændringer pr. sag i 2006 til ca. 1,40 tilstandsændringer pr. sag i 2008.

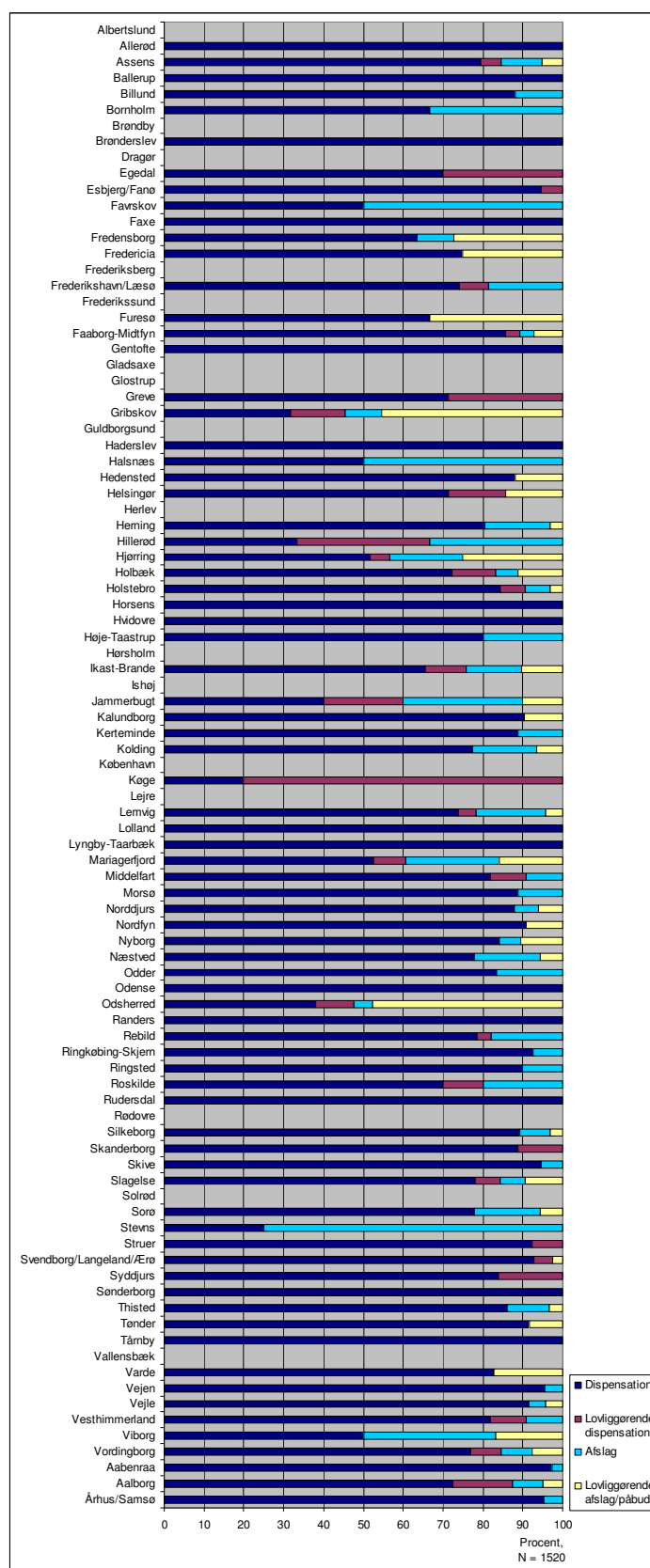
Ansøgte tilstandsændringer dækker både over naturforbedrende (eksempelvis oprensning af sø eller fjerne beplantning på overdrev) og naturforringende (eksempelvis at nedlægge en sø eller anlægge en motorvej) ansøgninger. Der er betydelig flest ansøgninger om naturforbedringer.

Fordeling af sagerne i kommunerne

Hovedparten af sager i kommunerne opstår ved at en lodsejer ansøger kommunen om dispensation efter § 3-bestemmelserne. Da arealet med § 3-beskyttet natur ikke er jævnt fordelt over landet, varierer antallet af sager også i den enkelte kommune se figur 4a og 4b.

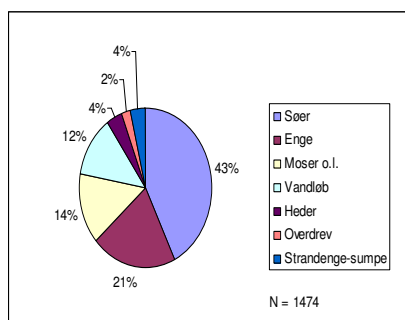

Figur 4a Antal § 3-sager fordelt på kommuner (2008 i absolutte tal)

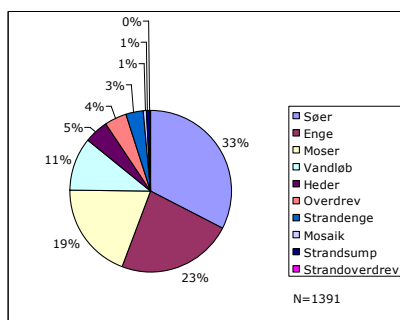

Figur 4b Kommunernes afgørelsespraksis i 2008 i procent.

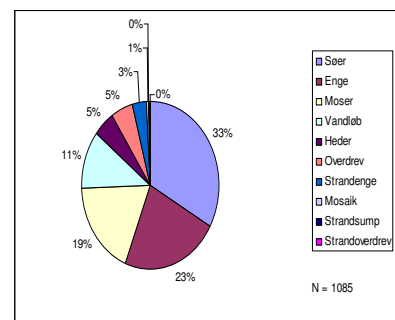
Fordeling af sager på naturtyper

Figur 5a Naturtyper i samtlige § 3-afgørelser for 1995/1996.

Figur 5b Naturtyper i samtlige § 3-afgørelser for 2006.

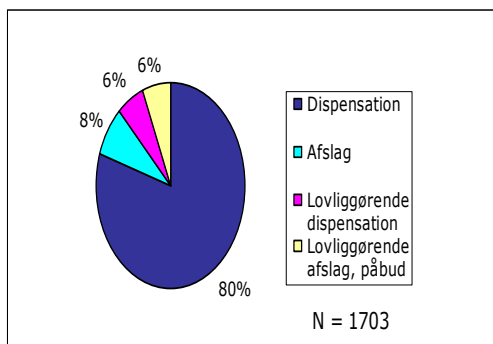

Figur 5c Naturtyper for samtlige § 3-afgørelser for 2008.

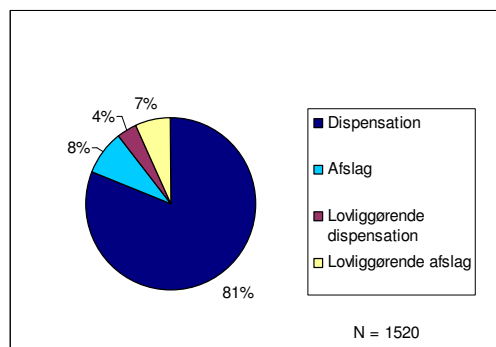
Den relative fordeling af sager pr. naturtype er nærmest identisk i 2006 og i 2008. I 1995/1996 er fordelingen af sager pr. naturtype lidt anderledes end i 2006 og 2008, idet der er lidt flere ansøgninger om tilstandsændringer i søer og lidt færre ansøgninger om tilstandsændringer i enge og moser. Dog er fordelingen blandt de 5 mest registrerede naturtyper ens alle årene.

For alle opgørelserne gælder, at de fleste tilstandsændringer sker i søer, og hovedparten af disse tilstandsændringer omhandler oprensning. Dertil kommer, at mange af de andre tilstandsændringer registreret i de andre naturtyper som eksempelvis enge, heder og overdrev også omfatter søer, enten fordi der etableres søer i disse naturtyper, eller fordi eksisterende søer i disse naturtyper ønskes oprenset. Praksis viser, at der i 2006 og i 2008 i vidt omfang dispenseres til etablering af søer i disse naturtyper.

Afgørelsespraksis på tilstandsændringer

Figur 6a Afgørelsespraksis blandt alle tilstandsændringer i 2006.

Figur 6b Afgørelsespraksis blandt alle tilstandsændringer i 2008.

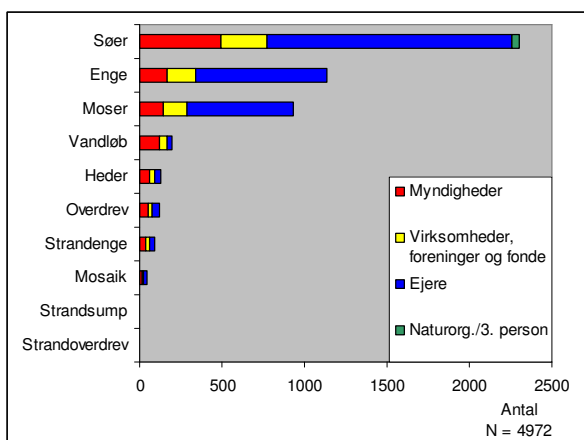
Undersøgelsen viser helt overordnet, at afgørelsespraksis ikke har ændret sig fra 2006 til 2008 hverken samlet set eller i forhold til de enkelte naturtyper.

Undersøgelsen viser, at hovedparten af de tilstandsændringer, der dispenseres til eller gives lovliggørende dispensation til, vurderes at være naturforbedrende.

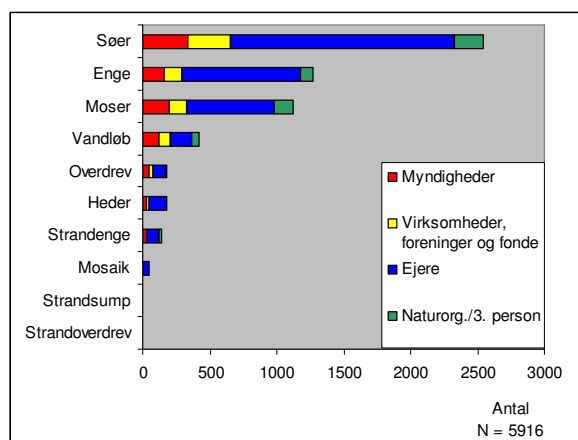
Påvirkningen fra naturforringende tilstandsændringer begrænses i størst muligt omfang ved at stille forskellige vilkår om, at arbejdet i naturtypen skal tage hensyn til naturen.

Der dispenseres også til tilstandsændringer, der ikke umiddelbart har karakter af at være naturforbedrende. Det gælder eksempelvis etablering af tekniske anlæg, udvidelse af eksisterende sø i en eng eller hede og anlæggelse af gangbro. Idet undersøgelsen er kvantitativ, kan der ikke siges noget specifikt om disse tilstandsændringer og deres betydning for naturtyperne. Dog kan det konstateres, at der overordnet set stilles flere og mere specifikke vilkår til dispensationer i 2008 end tidligere, og at kommunerne også i større omfang vurderer tilstandsændringerne neutralt eller positive.

Vilkår

Figur 7a Antal vilkår til naturtyperne fordelt efter ansøger i 2006.

Figur 7b Antal vilkår til naturtyperne fordelt efter ansøger i 2008.

Formålet med at stille vilkår er at mindske tilstandsændringernes påvirkning i naturtypen i udførelsesperioden, men også at sikre at tilstandsændringen styrker naturtypen fremover.

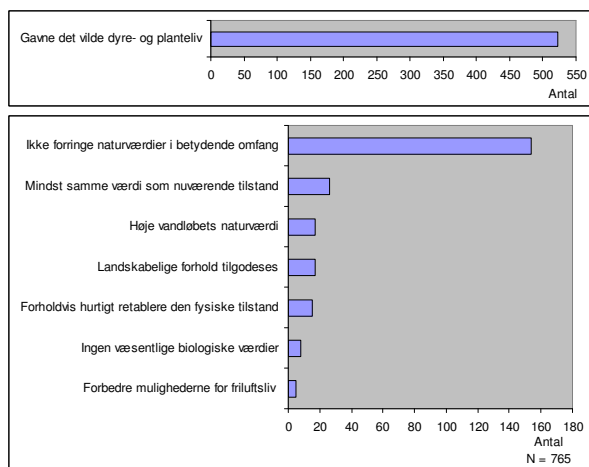
Det samlede antal vilkår pr. tilstandsændring stiger på trods af færre tilstandsændringer fra 2006 til 2008. Kategorierne og placeringen af de mest stillede vilkår på tværs af naturtyperne er overvejende ens de to år imellem. Dertil kommer, at flere af de vilkår der stilles i 2008 er individuelle vilkår, der bærer præg af at være målrettet de enkelte specifikke tilstandsændringers påvirkninger, hvorfor de heller ikke kan grupperes sammen. De vilkår, der stilles i 2006, er i langt overvejende grad generelle vilkår, dvs. vilkår uden nuancer i forhold til den specifikke tilstandsændring, der dispenseres for.

En fuldstændig liste over de vilkår der stilles kan findes i hver af naturtypebeskrivelserne. Blandt de mest stillede vilkår ses begge år kategorien ”udformning”. ”Udformning” stiller krav til, hvordan tilstandsændringen fysisk skal tage sig ud. Derudover stilles der ofte vilkår om at fjerne opgravet materiale fra § 3-området, ikke at fodre eller udsætte dyr, krav om udførelsesperiode samt om skånsom udførelse ift. naturen. Sidstnævnte kategori indeholder vilkår, der konkret beskriver hvordan arbejdet i naturtypen skal foregå, så naturen skånes mest muligt. Eksempler på sådanne vilkår er fx, at kørsel skal foregå på køreplader, og at jord og tørv lægges tilbage i samme rækkefølge, som den er opgravet.

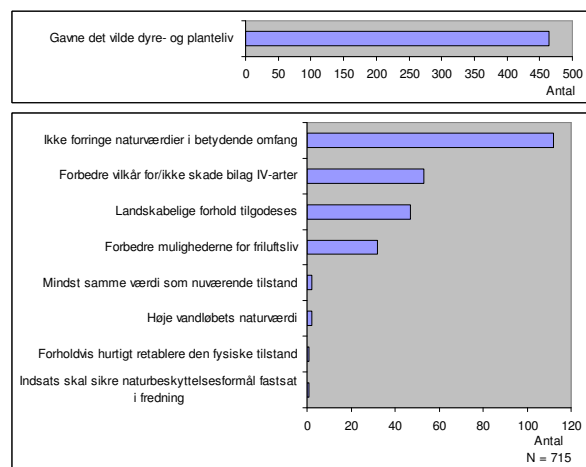
Der stilles begge år vilkår om, at der ikke gødes eller sprøjtes i en bræmme omkring naturtypen.

Antallet af vilkår stillet af kommunen inden for den samme naturtype varierer en del, idet nogle kommuner stiller mange generelle og/eller specifikke vilkår, og andre ikke stiller vilkår. Men samlet set stilles der flere vilkår end tilfældet var, da amterne varetog opgaven.

Vurderinger af tilstandsændringer

Figur 8a Vurderinger af dispensationer/lovliggørende dispensationer i 2006.

Figur 8b Vurderinger af dispensationer/lovliggørende dispensationer i 2008.

I såvel 2006 og 2008 er der angivet flere kategorier af vurderinger end angivet i figur 8a og 8b. For at lette overblikket er de vurderinger, der minder om hinanden,

Figur 8a:

Gavne det vilde dyre- og planteliv: *forbedre forholdene for natur, miljø og dyreliv, forbedring af biologisk værdi, naturmæssig forbedring, på visse vilkår forbedre naturforholdene*

Ikke forringe naturværdier i betydende omfang: *ikke forringe stedets biologiske tilstand, ingen væsentlige tab/begrænset tab af naturværdier, ingen negative effekter/ikke forringe biologisk tilstand, ikke forstyrre plante- og dyreliv væsentligt, ingen negativ indflydelse på områdets natur*

Mindst samme værdi som nuværende tilstand:

Høje vandløbets naturværdier: *ikke skade biologien i vandløb*

Landskabelige forhold tilgodeses: *øge landskabelige værdier*

Forholdvis hurtigt retablere den fysiske tilstand:

Ingen væsentlige biologiske værdier: *begrænset biologisk værdi*

Forbedre mulighederne for friluftsliv: *forbedre stedets rekreative kvaliteter*

Figur 8b:

Gavne det vilde dyre- og planteliv: *gavne det naturlige plante- og dyreliv, forbedre forholdene for natur, miljø, dyreliv, forbedre naturtypen generelt, fremtidsikre fremtidig græsning, gavne lysåbne arealer, forbedre naturtilstand herunder lysåben natur, på visse vilkår forbedre naturforholdene, gavnlig effekt på vandmiljøet, øge naturmæssige ell. landskabsmæssige værdier, forbedring af biologisk værdi, naturmæssig forbedring/biologisk værdi øges*

Ikke forringe naturværdier i betydende omfang: *ikke forringe stedets biologiske tilstand, ingen væsentlige tab af naturværdier, ingen negativ effekt/ikke forringe biologisk tilstand, ingen negativ indflydelse på områdets natur, ikke forringe dyre- og planteliv (herunder i engen, mosen), ikke forstyrre plante- og dyrelivet væsentligt*

Forbedre vilkår for/ikke skade bilag IV-arter: *gavnlig for bilag IV-arter, ikke påvirke bilag IV-arter, ingen forringelse for bilag IV-arter*

Landskabelige forhold tilgodeses: *øge landskabelig værdi*

Forbedre mulighederne for friluftsliv: *øge rekreativ værdi i område, forbedre rekreative forhold, forbedre stedets rekreative kvaliteter, rekreativ betydning*

Mindst samme værdi som nuværende tilstand:

Høje vandløbets naturværdier:

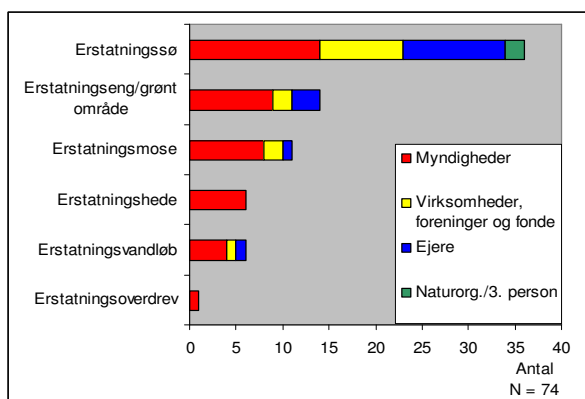
Forholdvis hurtigt retablere den fysiske tilstand:

Indsats skal sikre naturbeskyttelsesformål fastsat i fredning:

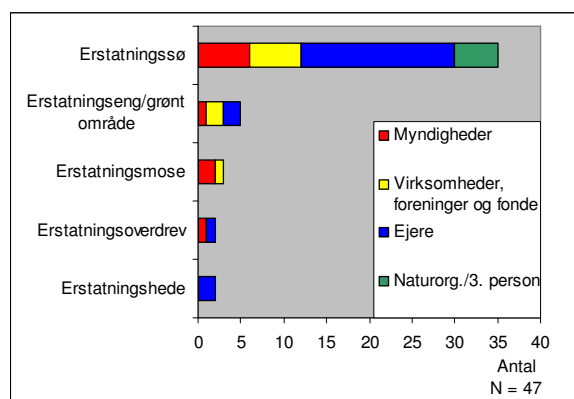
Kommunerne vurderer ca. 75 % af sagerne i 2008, mens amterne kun vurderer ca. 50 % af sagerne i 2006. Begge år spænder vurderingerne fra neutrale til positive.

Kommunerne har vurderet tilstandsændringerne efter flere kategorier sammenlignet med amterne. Dog ligner mange af disse vurderinger til forveksling hinanden. Derudover er mange kommuner som noget nyt også begyndt at vurdere tilstandsændringernes påvirkning i forhold til bilag IV-arter. En fuldstændig liste over kommunernes og amternes vurderinger kan findes i hver af naturtypebeskrivelserne.

Erstatningsbiotoper

Figur 9a Erstatningsbiotoper for naturtyper fordelt efter ansøger i 2006.

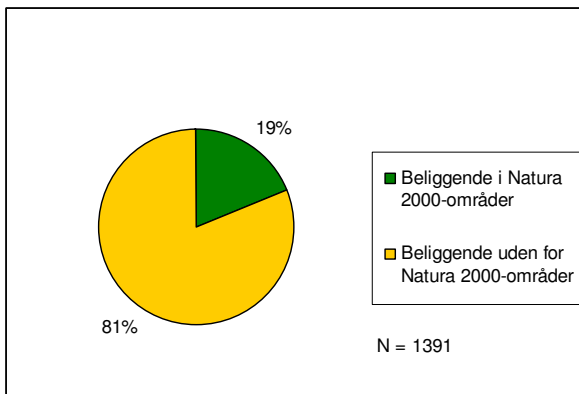
Figur 9b Erstatningsbiotoper for naturtyper fordelt efter ansøger i 2008.

I sager, der afgøres med dispensation eller lovliggørende dispensation, kan der som vilkår for dispensationen eller den lovliggørende dispensation stilles krav om en erstatningsbiotop. Oftest stilles kravet om erstatningsbiotop, når hele eller en del af en naturtype ødelægges.

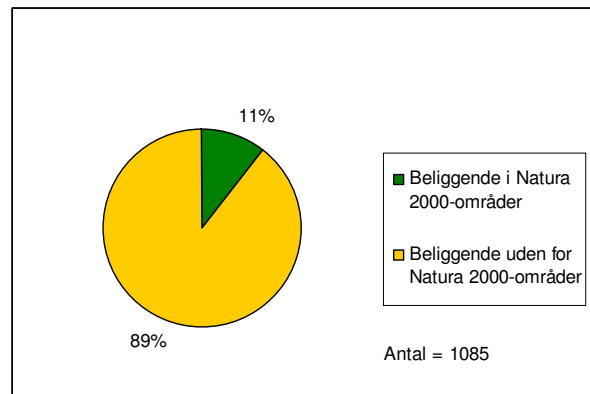
For søer gælder, at antallet af påbudte erstatningsbiotoper er næsten ens årene imellem. For alle andre naturtyper stilles der flere vilkår om erstatningsbiotoper i 2006 end i 2008. Mens andelen af krav om erstatningsnatur stillet til virksomheder, ejere og naturorganisationer relativt set er ens årene imellem, falder andelen af erstatningsbiotoper stillet til myndigheder.

Blandt de afgjorte sager kan det konstateres, at der begge år ud over de almindelige vilkår også er stillet vilkår om størrelsen af erstatningsbiotopen. Således blev der stillet vilkår om, at ca. 2/3 dele af erstatningsbiotoperne i 2006 skulle være større end den nedlagte natur, mens det i 2008 var halvdelen. Resten af erstatningsbiotoperne skulle alene have samme størrelse som den nedlagte natur. De fleste afgørelser er begge år også fuldt op med vilkår om placering samt en tidsangivelse for, hvornår erstatningsbiotopen skal være etableret.

Registrering af Natura 2000 i forbindelse med sager

Figur 10a Samlede afgørelser for § 3-natur beliggende i og uden for Natura 2000 i 2006.

Figur 10b Afgørelser for § 3-natur beliggende i og uden for Natura 2000 i 2008.

Andelen af registrerede tilstandsændringer i naturtyper, der er omfattet af Natura 2000, falder fra 2006 til 2008.